

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ।

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਰਾਜ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ।-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1955 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 230।

ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ ਐਕਟ XLV)—ਧਾਰਾ 147, 323, 342 ਅਤੇ 367—
ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV)—ਧਾਰਾ 41—ਧਾਰਾ 147 ਅਧੀਨ

1956

April, 25th

ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ। 342 ਅਤੇ

367—ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ— ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਅਧੀਨ, ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ -ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 41, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ।

ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਵਤਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 367, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ।

ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 323 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 323 ਅਧੀਨ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ IA ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਗਨੀ ਜ਼ੈਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਮਲਾ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ

15 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਆਈ. ਐੱਮ. ਲੇਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 1st ਕਲਾਸ, ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ, - ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਜਗਾਧਰੀ, ਮਿਤੀ 31 ਅਗਸਤ, 1954, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਹਰਿ ਪਰਸਾਦਿ ॥ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲ ਲੈਟ ਲਈ।

ਐਨਐਸ ਕੀਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਅਪੀਲ ਰਾਜ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਆਈ.ਐਮ.ਲੇਲ ਵੱਲੋਂ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 323, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ-

- (1) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਦੇ ਤਹਿਤ,
- (2) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਧੀਨ; ਅਤੇ
- (3) ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ।

ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 367 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 342 ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਰੁਪਏ ਦਾ 100 ਦੀ ਧਾਰਾ 323, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 342, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਤਹਿਤ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਕੱਦ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

The State
v.
Harbhajan
Singh

ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਕੋਲ Kapur, J. ਧਾਰਾ 323, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸੀ। ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1953 ਦੇ ਐਕਟ IV ਦੇ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ IV 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ I ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 39 ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਲਤੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 41 ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-

“ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਤੋਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 42 ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43 ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3)

The State

v.

Harbhajan

Singh

ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਖੁਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚੀ IA ਉਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 323, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। **Kapur, J.**

ਹੁਣ, ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜੋ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 367 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 147 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਵਤਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 367, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 367, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਦੋ ਵਿਰੁੱਧ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ। ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਫਿਰ ਧਾਰਾ 302, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

The State
v.
Harbhajan
Singh

ਧਾਰਾ 323, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਫਿਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 41 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਸੇ **Kapur, J.** ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਆਪਣੇ ਹੀ ਜਾਣੇ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ 323 ਜਾਂ ਇਕੱਲੇ ਧਾਰਾ 323 ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੇਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ 1-ਏ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 323, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 323, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। 100 ਅਤੇ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਫਲੋਹਾਵ, ਜੇ.

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1300

PUNJAB SERIES

[VOL. DC

The State
v.
Harbhajan
Singh

ਮਹਿਕ